

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

IV. An omnes, præsertim Religiosi, eorúmque Novitij, testari possint?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

35. Tandem notandum, quòd hæcenus dicta locum duntaxat habeant loquendo secundum Jus commune Cæsareum, & seclulis specialibus locorum consuetudinibus, statutis, & aliorum Regnorum legibus. Nam in Terris temporali jurisdictioni Papæ, seu Ecclesiæ subjectis, sufficit facere Testamentum secundum formam Juris Canonici, id est, coram Parocho, & duobus aut tribus testibus, c. *Cùm esses, de Testam.* Siquidem, ut habetur Matth. 18. *In ore duorum, vel trium testium stat omne verbum.* Sic etiam Venerijs, & Viennæ in Austria, duos testes sufficere ajunt: ut taceantur specialia quorundam locorum privilegia, statuta, & consuetudines, vi quarum nonnullæ solemnitates ibidem in Testamentis remissæ sunt.

Limitatio
notabilis
suprà dicto-
rum.

Q U Æ S T I O IV.

An omnes, præsertim Religiosi, eorumque Novitij, testari possint?

36. **C**ONCL. I. Omnibus hominibus libera facultas est de bonis suis testandi, nisi Jure prohibeantur. Ita certa, & communis. *Nihil enim est, quod magis hominibus debeat, quam ut suprema voluntatis (post quam jam aliud velle non possunt) liber sit stylus, & licitum, quod iterum non redit, arbitrium, ut dicitur L. 1. C. de Sacrosanctis Ecclesijs.*

Possunt omnes homines testari, nisi Jure prohibeantur.

37. Additur tamen limitatio, nisi Jure prohibeantur. Nam in primis aliqui prohibentur Jure naturali facere Testamentum, eò quòd careant usu rationis: uti sunt infantes; item furiosi & amentes, nisi pro tempore, quo habent lucida intervalla, l. *Furiosum, C. Qui testamenta facere possunt.* Deinde alij testari prohibentur Jure positivo: ut filij, ac filix adhuc sub paterna potestate existentes; nisi habeant bona castrensia, vel quasi castrensia. Item impuberes: prodigi à Judice declarati, quibus nempe bonorum administratio est interdicta: surdi & muti simul à natura: Rei criminis læsæ Majestatis, vel proditionis Patriæ, & nonnulli alij, qui referuntur cum §. 1. ac seqq. *Instit. Quibus non est permittum facere testamentum;* cum alijs in locis utriusque Juris. Verùm cæteris dimissis, quantum attinet Theologiam Moralem, Quæstio præcipua est de Regularibus, nec non & Clericis Beneficiarijs.

Quales Jure prohibeantur testari?

Religiosi
solemniter
professi ne-
queunt fa-
cere Testa-
mentum.

38. CONCL. II. Prælati Religiosorum Ordinum, aliisque Regularibus solemniter professi, non possunt condere Testamentum, & factum ab ipsis est irritum, paucis duntaxat casibus exceptis. Ita certa, & communis; atque habetur clarissimè c. *Quia ingre-*
dientibus. 19. q. 3. junctâ Authent. Ingressi. C. de Sacrosanctis Eccl.
sijs, & alibi. Ratio est: quia Religiosi propter solemne votum
paupertatis nihil possident proprium, de quo testari possunt;
cum omnia sint Monasterii.

Secus de c-
mittentibus
Vota simpli-
cia in Socie-
tate Iesu.

39. Dicitur notanter in Conclusionem, *Regulares solemniter pro-*
fessi. Siquidem præter Novitios, de quibus infra, etiam illi, qui
in Societate Jesu, finito biennio Probationis, duntaxat tria Vota
substantialia simplicia emisissent, adhuc retinent dominium bo-
norum suorum, possuntque postmodum licitè ac validè, acce-
dente licentiâ suorum Superiorum, de eisdem testari; prout ha-
betur ex Bulla Gregorij XII. Ascendente Domino. & refertur tom.
2. Bullarj Romani, Constit. 89. dicti Pontificis.

Excipiun-
tur Reli-
giosi, habentes à Papa
facultatem
testandi
in Ordinibus
Militariis.

40. Dicitur ulterius, *paucis duntaxat casibus exceptis. Nam hinc*
excipiuntur illi Religiosi, quibus à Summo Pontifice concessa
est facultas testandi: qualis non rarò dari solet ijs, qui extra
Claustrum obtinent Beneficium Ecclesiasticum, præsertim Epi-
scopatam, aut Cardinalatum. Deinde excipiuntur Religiosi
Ordinum Militarium, qui cum non voveant tam rigidam Pauper-
tatem, sed bona sua retineant, possunt saltem cum licentiâ Supe-
rioris de bonis, & redditibus suis, Testamentum facere. Pir-
hing tit. de Testam. num. 49. Nisi dicere velis, hanc testandi facul-
tatem seu jure, seu consuetudine, concessam esse Religiosis Ordini-
um Militarium.

An Religio-
si possint fa-
cere dona-
tionem
mortis cau-
sâ?

41. Addit Sanchez *lib. 7. in Decalogum, cap. 8. n. 11. citans quos-*
dam alios, & sequitur Layman lib. 3. tract. 5. cap. 3. num. 4. valdè
probabile esse, quòd Religiosus cum Prælati licentiâ (qui tamen
hanc ante mortem Religiosi semper revocare valet) possit etiam
mortis causâ donationem facere. Idipsum, dummodò res sit
modica, admittit Pirhing loc. cit. num. 48. quia si res modica sit, ut
Prælati licentiam dare possit donandi inter vivos, cur non etiam
mortis causâ?

Novitij Re-
ligionum
liberè te-
stantur.

42. CONCL. III. Novitij Religionum liberè possunt de bo-
nis suis testari. Ita communis; atque habetur c. *Si qua mulier. 19.*
q. 3. Ratio est: quia Novitij sunt sui juris, ac bonorum suo-
rum domini, liberâ exeundi potestate præditi. Verùm occasio-
ne hujus

43. Quæres, an valeat Testamentum, vel alia quæcunque renuntiatio, aut obligatio facta à Novitio ante duos menses à sua Professione, aut etiam ante ingressum Religionis? Ratio dubitandi desumitur ex Concilio Trid. Sess. 25. cap. 16. de Regularibus, ubi statuit in hunc modum: *Nulla quoque renunciatio, aut obligatio antea facta, etiam cum juramento, vel in favorem cujuscunque causæ pia valeat, nisi cum licentia Episcopi, vel ejus Vicarii fiat intra duos menses proximos ante professionem &c. aliter verò facta, sit irrita, & nullius effectus, &c.* Hæcibi. Et ista quidem procedere de obligationibus, variisque donationibus durante Novitiatu per Novitios factis, certum est. Utrum autem loquantur etiam de Testamentis, quæri potest.

44. Resp. breviter. Testamenta, Codicilli, & Donationes mortis causâ, sub hoc Decreto Concilij Tridentini non comprehenduntur; unde valent, quocunque tempore fiant, etiam ante ingressum Novitij in Religionem. Ita Barbosa in *Collectaneis ad cit. cap. 16. Concilij Tridentini, num. 14.* citans plurimos alios Doctores, unico solo oppositum tenente. Quinimò Fagnanus in *c. Quia ingredientibus, num. 17. de Testam.* refert, quòd Sacra Congregatio consultâ, an Decretum dicti cap. 16. loquens de renuntiatione, locum habeat in Testamentis, & alijs ultimis voluntatibus, censuit non habere locum. Accedit ratio: quia, ut notat Miranda in *Manuali Prælatorum, tom. 1. q. 23. art. 4.* mens Concilij Trident. solùm fuit, eas renuntiationes prohibere, per quas Novitij depauperantur, ita ut postea egestate & inopiâ compulsi, cogantur profiteri invitè: hoc autem non contingit in Testamentis, & alijs ultimis voluntatibus; cum ante Professionem semper liberè revocari possint; ergo.

Testamenta Novitiorum, an subint Decreto Concilij Tridentini?

Sententia negativa. Unde valent, quocunque tempore fiant.

Q U Æ S T I O V.

An Clerici Sæculares Beneficarij valeant testari?

45. CONCL. I. Clerici sæculares, sive Beneficarij, sive non Beneficarij, possunt liberè testari, etiam ad causas profanas, de Bonis suis patrimonialibus, & quasi patrimonialibus, sive industrialibus, quæ suo labore atque industria compararunt: nec non & de bonis parsimonialibus, quæ parcius vivendo de congrua sustentatione sibi subtraxerunt ex proventibus suorum Beneficiorum Ecclesiasticorum. Conclusio hæc sequitur ex jam suprâ dictis de Dominio Clericorum, ac probatur.

Clerici Sæculares liberè testantur de Bonis patrimonialibus, industrialibus, & parsimonialibus.